



KARKKILAN KAUPUNKI

VAPAA-AIKA-
LAUTAKUNNAN
TOIMINTAKERTOMUS
2020

Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunta on osa Sivistys ja hyvinvointi -toimialaa. Vapaa-aikalautakunnan alaisen kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue on vastannut kaupunkilaisten liikunta- ja nuorisopalveluista sekä opisto-, kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluista pandemia-aikana vain rajoitetusti. Lautakunnan vuodelle 2020 asettamien tavoitteiden saavuttaminen ei toteutunut kaikilta osin. Pandemia pysäytti keväällä vapaa-ajan palvelut minimaalisiksi, työnteko muuttui osittain etätyöksi.

Syksyn aikana Nyhkälän koulun kaksi tulipaloa pakotti koulun poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin ja koulun tilojen vapaa-ajan käytön rajoituksiin mm. työväenopiston ja liikuntapalvelujen osalta. Rajoituksista huolimatta palvelualueen palveluilla on ollut erittäin merkittävä rooli kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin ja elinikäisen oppimisen edistämässä ja syrjäytymisen ehkäisyssä sekä lisäksi kulttuuriperinnön vaalimisessa.

Talouden toteutuminen

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan vuoden 2020 talousarvion toimintakate ulkoisten erien osalta oli 99,2 %, alittuen 85 569 €. Vuodelle 2021 jatkuvien hankkeiden toimintatuotot alittuivat määrärahasiirtojen jälkeen 15,3 % (229 668 €). Toimintakulut alittuivat 350 352 € (2,7 %).

Seuraavissa taulukoissa tarkastellaan lautakunnan ja palvelualueiden tulosta kaikkien erien osalta, ja tekstissä vain ulkoisten osalta.

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TP2020	Poik. % TP/MTA	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	446 565	449 650	449 650	451 278	100,4	1 628
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>9 090</i>	<i>6 450</i>	<i>6 450</i>	<i>11 712</i>	<i>181,6</i>	<i>5 262</i>
Toimintakulut	-1 735 113	-1 824 056	-1 824 056	-1 750 613	96,0	73 443
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	<i>-946 297</i>	<i>-996 263</i>	<i>-996 263</i>	<i>-980 461</i>	<i>98,4</i>	<i>15 802</i>
Toimintakate	-2 225 756	-2 364 219	-2 364 219	-2 268 084	95,9	96 135
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-28 172	-33 100	-33 100	-35 227	106,4	-2 127
Muut laskennalliset kustannukset	-149 774	-165 055	-165 055	-144 752	87,7	20 303
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 403 702	-2 562 374	-2 562 374	-2 448 063	95,5	114 311

Vapaa-aikalautakunnan toimintakate oli 95,9 %. Toimintatuottoja siirrettiin vuodelle 2021 jatkuvien hankkeiden vuoksi ja tulokseksi saatiin 0,4 % ylitys. Toimintakulut alittuivat 4 % (73 443 €). Palvelualueittain tarkasteltuna ulkoiset toimintakatteet olivat hallinto 90,5% (11 821 €) ja kulttuuri- ja vapaa-aika 94,9 % (63 244 €).

Talousarvioesitykseen varattuja määrärahoja on käytetty vapaa-aikalautakunnan toimialaan kuuluvien peruspalvelujen tuottamiseen. Toimintakulut koostuivat pääasiassa henkilöstön palkoista sekä kohdeavustuksista ja tilavuokrista. Osa perustoiminnankin rahoituksesta on saatu erillisavustuksina kansallisilta rahoittajilta, kuten esimerkiksi ministeriöistä. Toimintaan saadut avustukset sekä valtionosuudet ovat kattaneet ison osan toimialan toiminnoista.

Vuonna 2020 toimintatuotoilla (tuet, avustukset, myynti- ja maksutuotot, muut tuotot) katettiin Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen kaikista kuluista 8,7 % ja suoraan yksiköitten (työväenopisto, museo, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut) toimintaan kohdennettuja valtionosuuksia saatiin lisäksi niin, että noin 23,6 % kuluista katettiin näillä tiedossa olevilla tuloilla. Lisäksi kaupunki on saanut valtionosuuksia kirjastopalvelujen, yleisen kulttuuritoimen ja taiteen perusopetuksen palvelujen tuottamiseen kunnallisen peruspalvelujen

valtionosuuksien kautta. Valtionosuudet perustuvat kunnan ikäluokittaisiin perushintoihin ja ikäluokkiin kuuluviin kunnan asukkaiden määriin sekä kunnan olosuhteisiin perustuviin lisäyksiin ja lisäosiin.

Yhdistysten toimintaan kohdistetut avustusrahat on keskitetty vapaa-aikalautakunnan hallinnon kustannuspaikkaan. Yhdistykset ovat hakeneet ja saaneet kohdeavustuksia erikseen määriteltyihin kohteisiin. Lisäksi Karkkilan kaupunki on tukenut kannatusyhdistysten ylläpitämiä Karkkilan kuvataidekouluja, Karkkilan musiikkikouluja ja Luoteis-Uusimaan Tanssiopisto Vinhaa (ks. taulukko s.6). Koulut ovat antaneet taiteen perusopetuksesta säädetyn lain edellyttämää, kunnan vahvistaman opetussuunnitelman mukaista taideopetusta lapsille ja nuorille. Avustussäännöt on päivitetty syksyllä 2019. Lisäksi taidekoulujen kanssa on laadittu kumppanuussopimukset kesällä 2019. Taidekoulujen toiminta-avustukset ovat olleet vapaa-aikatoimen hallinnon kustannuspaikalla ulkoisena kuluna ja vuokra-avustukset sisäisenä kuluna.

Elämyspolkuhanke aloitettiin vuonna 2017 kirjaston saaman avustuksen turvin. Elämyspolkutoiminnasta on tehty vapaa-aikatoimen alaista pysyvää toimintaa. Elämyspolku on ollut tärkeä väline koulujen, päiväkotien ja vapaa-aikatoimen eri yksiköiden yhteistyön koordinoinnissa ja sen avulla on voitu turvata kaupungin asukkaille runsas tapahtumatarjonta ja lakisääteisten palvelujen toteutuminen.

Toimintaympäristö

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen aktiivinen yhteistyö kaupungin omien toimijoiden kuin yhdistysten, järjestöjen sekä mm. naapurikuntien ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa on hiipunut merkittävästä pandemian aiheuttamien kokoontumisrajoitusten vuoksi. Suurimmat haasteet ovat olleet perustoiminnan laadun ja riittävyys turvaamisessa ja siinä, että palvelutoiminnassa kyetään huomioimaan nyky-yhteiskunnan vaatimukset. Myös henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen ovat olleet keskiössä, koska henkilöstö toimii palvelujen tuottajina ja ovat olleet kaupungin imagon rakentajia. Palvelutuotannossa onnistumisen edellytyksenä on ollut osaava, riittävä ja hyvinvoiva henkilöstö sekä asianmukaiset tilat ja välineet.

Vapaa-aikatoimessa tehtiin kirjaston kehittämisen tarveselvitys. Sen yhteydessä tarkasteltiin yhteiskäyttötiloja työväenopiston kanssa. Kaupunginhallitus keskeytti erillisten tilahankkeiden suunnitelmat, ja niitä tullaan tarkastelemaan kokonaisuutena keväälle 2021 suunnitellun palveluverkkoselvityksen valmistumisen yhteydessä.

Vapaa-aikalautakunnan hallinto

Hallinnon toimintakate oli ulkoiset toimintakatteet olivat hallinto 90,5% (11 821 €).

Vapaa-aikatoimen hallinto						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TP2020	Poik. % TP/MTA	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0	0
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>						0
Toimintakulut	-119 481	-122 450	-122 450	-110 623	90,3	11 827
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-124 569	-127 121	-127 121	-127 158	100,0	-37
Toimintakate	-244 051	-249 571	-249 571	-237 781	95,3	11 790
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-1 605	-1 600	-1 600	-1 605	100,3	-5
Muut laskennalliset kustannukset	42 713	56 639	56 639	32 249	56,9	-24 390
Tehtävän kokonaiskustannukset	-202 943	-194 532	-194 532	-207 138	106,5	-12 606

Toimintatuottoja ei saatu, ulkoiset menot alittuivat 9,7 %.

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelualueen toimintakate oli 94,9 % (63 244 €).

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue						
	TP2019	TA2020	MTA2020	TP2020	Poik. % TP/MTA	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	446 565	449 650	449 650	451 278	100,4	1 628
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>9 090</i>	<i>6 450</i>	<i>6 450</i>	<i>11 712</i>	<i>181,6</i>	<i>5 262</i>
Toimintakulut	-1 615 632	-1 701 606	-1 701 606	-1 639 990	96,4	61 616
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	<i>-821 728</i>	<i>-869 142</i>	<i>-869 142</i>	<i>-853 303</i>	<i>98,2</i>	<i>15 839</i>
Toimintakate	-1 981 705	-2 114 648	-2 114 648	-2 030 303	96,0	84 345
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-26 567	-31 500	-31 500	-33 621	106,7	-2 121
Muut laskennalliset kustannukset	-192 488	-221 694	-221 694	-177 001	79,8	44 693
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 200 760	-2 367 842	-2 367 842	-2 240 925	94,6	126 917

Ulkoisista toimintatuotoista siirrettiin n 70 000 € vuodelle 2021. Vuoden 2020 osuus pysyi tavoitteessa (+0,4%). Toimintakulut alittuivat 3,6 % (61 616 €).

Toteutuneet toiminnalliset kokonaisuudet palvelualueella:

- Museon perusnäyttely valmistui
- Ruukin 200 v. historian juhla-kirja valmistui
- Elämyspolun toiminta vakiinnutettiin pysyväksi toiminnaksi
- Kaikukorttitoiminta on vakiintunutta
- Kaksi yksiköiden yhteisesti palkkaamaa osa-aikaista siistijää työskentelivät työväenopistossa, nuorisotalolla, koulujen liikuntasaleissa ja Karkkilasalissa. Siistijöiden palkkoihin saatiin palkkatukea.

Seuraavassa taulukossa on palvelualueen tunnuslukuja ja toteutumia:

Mittari	TP2018	TA2019	TA2020	TP2020
Nuorisopalvelut				
- nuortenillat (x/kk)	263	320	330	57
- leiritoimintaan osallistuneiden määrä	90	100	110	66
Etsivä nuorisotyö				
- nuoria yhteensä	78	85	80	37
- päättäneet asiakkuudet	32	30	30	27
Ruukinpaja				
- työkokeilu	24	24	20	10
- kuntouttava työtoiminta	10	12	18	5
- palkkatuki ja oppisopimus	11	10	10	11
- muu toiminta (mm. harjoittelut, siviilipalvelus)	8	8	8	6
Liikuntapalvelut				
- Liikunnanohjauksen kävijämäärät vuodessa (ryhmäliikunta/ yksilöohjaus)	4 122	4 300	4 400	2981
- Vertaisohjaajaryhmien kävijämäärät	6 739	6 800	6 800	4162
- Tapahtumien kävijämäärät /tapahtumien määrä	799 / 14	900/ 15	900 / 15	350/ 7

Avustukset taidekouluille	159 000 *)	58 000	58 000	58 000
- Musiikkikoulu	39 140 **)	45 000	45 000	45 000
- Kuvataidekoulu	8 800	9 000	9 000	9 000
- Tanssiopisto Vinha	3 500	4 000	4 000	4 000
yhteisöille ja järjestöille	17 000	17 100	20 000	18 664
- liikunta	10 000	9 000	9 000	
- nuoriso	3 000	5 000	6 000	
- muu yhdistystoiminta	3 000	2 000	3 500	
*) sisältää ulkoiset vuokrat				
**) 7000 € maksettu ed. vuoden vuokrarästit				
Kirjasto				
- fyysiset käynnit per as.	6,08	6,3	6,3	4,4
- lainat per asukas	13,93	14	14,2	11,3
- käyttäjäkoulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneet	1577	1600	1600	772
- aineistokulut per as./ €*	6,16	6,3	6,5	6,3
*koko maa, 2019 6,65 €/asukas				
Museo				
- kävijämäärä/v	8 578	6 800	8 500	3024
- opastetut kierrokset/v	202	180	230	105
- vaihtuvat näyttelyt/v	20	20	20	10
Kulttuuripalvelut				
Karkkilasalali (ilta- ja viikonloppukäyttö):				
- varaukset lkm/ v	(ei tilastoitu)	122	-	102
- joista yleisötapahtumia lkm / v		60	80	31
- kävijämäärä / v	62	10500	-	5300
- myyntituotot e / v	(ei tilastoitu)	5428	5000	1285
Kaikukorttien määrä / v	3430	166	-	110
Kaikukorttien käyttökerrat / v		112	110	56
	138			
Elämyspolun tapahtumat ja toiminta, lkm / v	92	165	-	83
Elämyspolun kävijämäärä / v	100	5581	2800	1956
	2400			
Työväenopisto				
- opetus (h)	5 700	5 400	5 400	5300
- opiskelijat	2 400	2 400	2 400	1900
- kurssit	150	150	150	140

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2020-21 tavoite	Karkkila järjestää ja tuottaa vapaa-ajan palvelut asukas- ja asiakaslähtöisesti sekä kustannustehokkaasti
Talousarviovuoden 2020 toimenpiteet	Palveluverkkoselvityksen myötä pyritään optimoimaan tarvittavat tilat sekä nostamaan niiden käyttöasteita. Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue on kaupungin omistamien tilojen käyttäjä ja palvelualueen yksiköiden tarpeista tuotetaan tietoa selvitystyöryhmälle.
Toteutuma	Palveluverkkoselvitystä ei ole tehty.
Toteutuu/ ei toteudu	Ei toteudu
Arviointikriteeri/mittari	Palveluverkkoa kehitetään palveluverkkoselvityksen mukaisesti.

Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja
--------------	-----------------

Palveluverkkoselvitystä ei ole tehty. Siirtyy vuoden 2021 keväälle.

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään.
Talousarviovuoden 2020 toimenpiteet	Osallistutaan ns. Islannin mallin toteuttamiseen yhteistyöhankeessa Karviaisen kanssa.
Toteutuma	Toiminnan suunnittelu käynnistyi vasta syyskauden aikana pandemian vuoksi. Karviainen vetäytyi hankkeesta
Toteutuu/ ei toteudu	Ei toteudu
Arviointikriteeri/mittari	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä laskee. Lasten ja nuorten päihdekokeilut ja päihteiden käyttö laskee. Lasten ja nuorten kokemus omasta hyvinvoinnista kasvaa (hyvinvointikyselyn tulokset).
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Karviainen vetäytyi yhteistyöstä ja pandemian vuoksi toimintaa ei päästy aloittamaan omana hankkeena. Toiminnan suunnittelu alkoi keväällä ja jatkui syksyllä. Hankehaku oli joulukuussa, johon saatiin myönteinen päätös aloittaa vuonna 2021.

Palvelualueen yksiköiden tavoitteet lautakuntaan nähden

Työväenopisto

Päämäärä	Hyvinvointi
Strateginen tavoite	Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään
Talousarviovuoden 2020 toimenpiteet	Opetustoiminnasta tiedotetaan monipuolisesti eri ikä- ja kohde-ryhmät huomioiden.
Toteutuu/ ei toteudu	Toteutuu
Arviointikriteeri/mittari	Työväenopiston oma päivitetty tiedotussuunnitelma otetaan käyttöön.
Vastuhenkilö	Työväenopiston rehtori

Karkkilan työväenopisto on kaikille avoin vapaan sivistystyön oppilaitos. Opisto on sekä valmentanut että tukenut ihmisiä ja yhteisöjä oppimaan, selviytymään ja ymmärtämään jatkuvasti muuttuvaa maailmaa. Työväenopiston palvelut ovat olleet laadukkaita, edullisia sekä helposti saatavilla, ja ne on pyritty toteuttamaan asukkaiden toiveiden mukaan. Palveluiden tulevaisuuden turvaamiseksi on tehty kestävä yhteistyötä monipuolisesti kaupungin eri toimijoiden kanssa.

Työväenopiston merkitys syrjäytymisen ehkäisyssä sekä toimintakyvyn ylläpitämisessä on ollut merkittävä. Toimintaa on suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä alueen yhdistysten ja yritysten sekä kaupungin yksiköiden kanssa. Työväenopisto on ollut myös mukana sekä Kaikukortin että elämyspolun toiminnassa.

Vuoden 2020 aikana työväenopistossa tutkittiin ja suunniteltiin tilojen käyttöä. Tilojen tarkastelun tavoitteena on ollut kehittää opistotalon toimintaa edelleen ja tutkia eri vaihtoehtoja tilojen päivittämiseksi työväenopiston opiskelijakunnan tarpeita vastaavaksi sekä yhdenvertaisuuden periaatetta palvelevaksi. Lisäksi työväenopisto on toiminut ja tulee toimimaan jatkossakin sekä koulujen tiloissa että muissa opetustiloissa. Tiedotussuunnitelma otettiin suunnitellusti käyttöön ja koronapandemian vuoksi sähköisen tiedotuksen merkitys kasvoi entisestään.

Koronapandemian vuoksi työväenopiston kevään lähiopetus keskeytettiin maaliskuussa 2020. Yhteensä 52 kurssia jouduttiin perumaan, mutta suuresta osasta peruttiin vain muutama opetuskerta. Osa toimista, kuten

esimerkiksi kevätnäyttely pidettiin etänä. Pitämättä jätettyjen opetuskertojen kurssimaksut palautettiin kurssilaisille. Syksyllä 2020 opetus pidettiin normaalisti marraskuun loppuun saakka, sen jälkeen lähiovetus keskeytettiin, opetusta siirrettiin tai siirryttiin etäopetukseen.

Kirjastopalvelut

Päämäärä	Hyvinvointi
Strateginen tavoite	Tiloja käytetään monipuolisesti
Talousarviovuoden 2020 toimenpiteet	Käynnistetään kirjastotilojen uudistamistarpeiden kartoittaminen osallistavan suunnittelun menetelmiä käyttäen.
Toteutuu/ ei toteudu	Ei toteutunut, siirtyy vuodelle.
Arviointikriteeri/mittari	On kerätty tarpeet ja toiveet kirjaston henkilöstöltä ja asiakkailta.
Vastuhenkilö	Kirjastonjohtaja

Kirjasto Suomessa on lakisääteinen sivistyksellinen peruspalvelu, joka on tukenut kansalaisten elinikäistä oppimista, sananvapautta, demokratiaa ja hyvinvointia. Kirjasto on tuottanut alueensa asukkailla laadukasta tieto- ja kokoelmapalvelua, joita hyödyntäen kansalainen on voinut toimia täysipainoisesti tietoyhteiskunnan ja kansalaisyhteiskunnan toimijana.

Koronan aiheuttamista rajoituksista johtuen, kirjasto on ollut vuonna 2020 yleisöltä suljettuna 15 viikkoa, josta varausten noutopalvelua tarjoten 4 viikkoa. Kirjasto on palvellut miltei normaaleilla aukioloajoilla 37 viikkoa. Kirjaston aukiolotunnit ovat vuonna 2020 olleet noin puolet vuoden 2019 tunteihin verrattuna. Tämä on huomattavasti vaikuttanut asukkaiden vapaaseen pääsyyn tietoverkkoon sekä kirjaston tilojen, laitteiden ja palveluiden käyttöön. Kirjaston palveluista ja rajoituksista on tiedotettu aktiivisesti niin paikallislehdissä, kirjaston ja kaupungin verkkosivuilla kuin myös Facebookissa ja Instagramissa. Kirjastolla on sähköinen ilmoitustaulu sekä kirjastossa että kaupungilla.

Karkkilan kirjastossa omatoimiaika on täydentänyt palveluaikoja niin, että asiakkailta on ollut mahdollisuus käyttää kirjastoa myös varhain aamulla, iltaisin asiakaspalveluajan päätyttyä ja viikonloppuisin. Vuonna 2020 omatoimiaika on ollut käytössä rajoitetusti. Maaliskuun koronasulun jälkeen omatoimiaika on ollut käytössä ainoastaan elokuusta marraskuuhun ja vain arkipäivisin.

Kirjaston aineistotarjonta on pidetty monipuolisena ja ajantasaisena ja Lukki-kirjastojen yhteiset kokoelmapalvelut ovat täydentäneet oman kirjaston valikoimaa. Vuoden 2020 kirjastoaineistokuljetuksia on ollut viitenä päivänä viikossa. E-kirjapalvelu Biblio, kurssialusta Rockway, ulkomaisia harrastelehtiä tarjoava Press Reader ja Naxos Music Library ovat tarjonneet asiakkaille aineistoa myös kirjaston sulkeuduttua yleisöltä. Kasvaneen kysynnän vuoksi e-aineistoihin siirrettiin resursseja fyysisen aineiston hankinnasta.

Palvelun parantamiseksi kirjasto on ottanut käyttöön verkkomaksamisen ja Suomi.fi-viestipalvelun vuoden 2020 aikana. Suomi.fi-palvelu on osoittautunut tärkeäksi väyläksi viestiä turvallisesti asiakkaiden kanssa. Esimerkiksi uusia kirjastokortteja e-aineiston käyttöön on voinut myöntää Suomi.fi-viestien välityksellä myös kirjaston ollessa suljettuna.

Kirjastolla on ollut merkittävä rooli syrjäytymisen ehkäisemisessä ja maahanmuuttajien kotouttamisessa matalan kynnyksen palvelupaikkana, jonka tarjoamat palvelut ovat olleet maksuttomia. Elämyspolkutoiminnan kautta kirjasto on tarjonnut elämyksiä ja opastusta eri-ikäisille asiakkailleen: satupiknikit (2kpl), kirjastonkäytön opetus (5kpl), tiedonhaun opetus (12kpl), novellikoukuillat (9kpl) ja kirjailijavieraat (4kpl). Lisäksi kirjastolla on järjestetty nettiopastuksia (17kpl) osin yhteistyössä Enter ry:n kanssa. Koronarajoituksesta johtuen kirjaston tapahtumatarjonta on ollut vuonna 2020 normaalia vähäisempää.

Koulujen ja päiväkotien tarpeisiin kehitettiin ja aloitettiin kirjalaatikoiden kuljetuspalvelu syksyllä 2020. Aiempi vuosina koulut ja päiväkodit ovat itse noutaneet heille kirjastolaisten valmiiksi poimimaa aineistoa. Erikoiskirjastovirkailija on koonnut kirjalaatikot päiväkotien ja koulujen toiveiden mukaisesti ja uutena palveluna Ruukinpaja on kuukausittain toimittanut kirjat perille noutaan samalla palautuvaa aineistoa. Tämä kuljetuspalvelu on koettu tarpeelliseksi, sillä ryhmien vierailu kirjastossa ei koronasta johtuen ole ollut juurikaan mahdollista.

Kirjaston ovet uusittiin ja muutettiin sähköiseksi. Kirjastoon saatiin esteetön pääsy ja omatoimiasiointi helpottui. Kirjasto tilana vaatii päivittämistä ja joulukuulle 2020 oli suunniteltu asiakkaita osallistava näyttely Kirjastogalleriaan. Näyttelyn tarkoituksena oli kerätä asiakkaiden mielipiteitä kirjaston tilasuunnittelun tueksi. Koronan vuoksi näyttely on siirretty pidettäväksi joulukuussa 2021 ja tammikuussa 2022.

Museopalvelut

Päämäärä	Osallisuus
Strateginen tavoite	Karkkilan mielikuva on myönteinen. Karkkilan viestintä on vuorovaikutteista ja modernia.
Talousarviovuoden 2020 toimenpiteet	Markkinoidaan juhluvuoden tapahtumia eri medioissa ja ollaan näkyvillä kaupunkikuvassa. Suomen Valimomuseon perusnäyttely ja siihen kuuluva Högforsin museo valmistuvat. Porintien varteen toteutetaan lisäksi kaupungin juhluvuoden mainos. Toteutetaan myös lapsille ja nuorille kohdennettua markkinointia.
Toteutuu/ ei toteudu	Toteutuu osittain, perusnäyttely ja Högforsin museo valmistui. Tienvarsimainos ei toteutunut.
Arviointikriteeri/mittari	Museon perusnäyttely valmis, juhluvuoden markkinointi sisältää koko kaupungin tapahtumat.
Vastuhenkilö	Museonjohtaja

Karkkilan ruukkimuseo Senkka on ruukki- ja valimohistorian erikoismuseo. Högforsin ruukin alueella sijaitsevat näyttelykohteet esittelevät ruukkilaisten työtä sulan metallin äärellä ja arkielämää kotoisissa askareissa. Karkkilan ruukkimuseo on toteuttanut valimoalan tallennus-, tutkimus-, näyttely- ja julkaisutoimintaa. Museon toiminta-alueena on Karkkilan kaupunki, mutta museo on tallentanut paikallishistorian lisäksi laajemmin suomalaisen valimoteollisuuden historiaa ja nykypäivää. Museo on säilyttänyt ja hoitanut hallussaan olevia kokoelmia yleisesti hyväksytyjen museaalisten periaatteiden mukaisesti. Museon kokoelmiin kuuluu noin 12 000 esinettä ja yli 130 000 valokuvaa.

Karkkilan ruukkimuseo kuuluu lakisäätelistä valtiosuutta saavien museoiden joukkoon. Museo on suunnitellut ja toteuttanut näyttelyitä ja julkaisuja yhteistyössä muiden museoiden ja tahojen kanssa. Museo on osallistunut myös vapaaehtoistyön kehittämiseen paikallisten yhdistysten kanssa.

Karkkilan ruukkimuseon kohteissa, Suomen Valimomuseossa, Galleria Bremerissä, Högforsin masuunissa ja Työläismuseossa, vieraili vuonna 2020 yhteensä 3024 kävijää, mikä on 66% vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kävijämäärän jyrkkään laskuun vaikutti koronaviruspandemia, jonka vuoksi museokohteet olivat kiinni 21.3. - 12.6. sekä 30.11.- 31.12. Kävijämäärien lasku näkyi ryhmien ja varsinkin ilmaiskävijöiden määrässä. Pandemian torjumiseen liittyvien kokoontumisrajoitusten vuoksi koululais- ja eläkeläisryhmien vierailut museokohteisiin vähenivät ratkaisevasti. Lisäksi monet tapahtumat, kuten Karkkilan Rautapäivät, Historian yö ja Joulun riemua, jouduttiin kokoontumisrajoitusten vuoksi peruuttamaan. Kesäkuukausina museon ovet kävivät kuitenkin varsin vilkkaasti kotimaanmatkailun suosion kasvua heijastellen.

Högforsin ruukki täytti 200 vuotta vuonna 2020. Karkkilan ruukkimuseo julkaisi juhluvuoden kunniaksi Högforsin 200-vuotisesta historiasta kertovan kirjan sekä avasi Hög-

fors-museon Suomen Valimomuseon uudistetun perusnäyttelyn yhteyteen. Galleria Bremerissä järjestettiin lisäksi valokuvanäyttely, jossa oli esillä 200 valokuvaa ruukin toiminnasta. Museo järjesti myös yhteistyössä työväenopiston kanssa neljä Karkkilan historia tutuksi -luentoa ja kaksi kävelyretkeä, joiden aiheet liittyivät valimon toimintaan.

Vuonna 2018 aloitettu Suomen Valimomuseon perusnäyttelyn uudistus näyttelytekniikan ja valaistuksen osalta saatiin valmiiksi kesäkuussa 2020. Museo järjesti vuoden 2020 aikana myös 8 pienoisnäyttelyä museon omissa ja Karkkilan kirjaston tiloissa. Museo osallistui myös Karkkilan kulttuurimatkailun kehittämistyöhön ja toteutukseen. Museo oli mukana Museoviraston johtamassa tallennus- ja kokoelmatyössä (TAKO), jonka tarkoituksena on nykyajan dokumentointi museoiden yhteistyönä valtakunnallisesti. Karkkilan ruukkimuseo teki myös kokoelmapolitiikkaan liittyvää yhteistyötä Länsi-Uudenmaan maakuntamuseon alueeseen kuuluvien ammatillisten museoiden kanssa.

Kulttuuripalvelut

Päämäärä	Elinvoima
Strateginen tavoite	Tiloja käytetään monipuolisesti. Karkkilassa on omaleimaista ja laajaa kulttuuritarjontaa.
Talousarviovuoden 2020 toimenpiteet	Karkkilasalin sekä muiden kulttuuritapahtumien käyttöön sopivien tilojen toiminnan tehostaminen ja toiminnan seurannan kehittäminen. AV-tekniikan palkkaaminen laadukkaamman ja runsaamman tapahtumatarjonnan mahdollistamiseksi.
Toteutuu/ ei toteudu	Toteutuu osittain, teknikko palkattiin, mutta tapahtumia ei järjestetty suunnitellusti pandemian vuoksi.
Arviointikriteeri/mittari	Karkkilasalin tapahtumien ja kävijöiden määrä sekä myyntituotot
Vastuuhenkilö	Kulttuurisihteeri

Karkkilan kaupungin kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kulttuurin monipuoliselle kokemiselle, tekemiselle ja saatavuudelle (Laki kuntien kulttuuritoiminnasta, 166/2019). Oman palvelutarjonnan lisäksi kulttuuripalvelut on tukenut kaupunkilaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa mm. avustamalla eri tahoja tapahtumien järjestelyissä ja viestinnässä.

Kulttuuripalveluiden toimintavuotta varjosti merkittävästi maailmanlaajuinen koronapandemia. Kulttuurisihteerin (60 %) työpanos siirrettiin 17.3.–28.6.2020 kaupungin poikkeusolojen viestintään, joten toiminnan ja poikkeusolojen uusien kulttuurisisältöjen kehittäminen toteutui heikosti. Rajoitukset ovat vaikeuttaneet tilojen käyttöä ja tapahtumien järjestämistä, esim. Nuori Kulttuuri Moves -aluetapahtuma peruuntui kokonaan.

Kulttuuripalvelut hallinnoi Karkkilasalin ilta- ja viikonloppukäyttöä. Salin tekniikan järjestämisessä siirryttiin vuonna 2020 ostopalvelusta työsuhteiseen (60 %) av-tekniikkoon. Uuden resurssin myötä salin toimintaa, tekniikkaa ja turvallisuutta on voitu kehittää aiemmasta. Av-tekniikon työpanosta on hyödynnetty myös muissa kaupungin tiloissa ja tapahtumissa, erityisesti etäyhteyksien rakentamisessa ja käyttötöussa. Tekniikon työajasta suuri osa onkin korona-aikana kohdistunut kaupungin eri yksiköille sisäisenä palveluna.

Karkkilasalin toteutuneiden yleisötilaisuuksien määrä on koronan vuoksi vain 38 % vuoden 2019 tasosta. Salia on kuitenkin yleisötilaisuusrajoitusten aikana varattu aiempaa enemmän kokous- ja harjoituskäyttöön. Korona näkyy vuokratuotoissa, jotka ovat 32 % vuoden 2019 tasosta. Lukua selittää varausten vähenemisen ohella perushintoihin koronarajoitusten vuoksi myönnetty 50 prosentin alennus. Tulomenetyksen kompensoiduksi kulttuuripalveluille tapahtumien järjestämiseen talousarviossa varattuja määrärahoja on osittain jätetty käyttämättä, ei kohdennettu uudelleen esim. verkkotapahtumien toteuttamiseen.

Elämyspolku kokoaa yhteen koko kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen toimintoja ja kulttuuripalvelut vastaa polun kokonaisuudesta. Tapahtumat ovat osallistujilleen ilmaisia ja ohjelmaa kohdennetaan kaikenikäisille. Koulujen, varhaiskasvatusyksiköiden ja hoivakotien ollessa suljettuna vierailijoilta, on elämyspolulla järjestetty avoimia yleisötapahtumia, esim. Drive in -elokuvia. Myös viestintämateriaalia on uudistettu tulevien vuosien toimintaa ennakoiden. Elämyspolulle suunnitelluista tapahtumista ja toiminnoista toteutui noin puolet (83 kpl), ja ne tavoittivat ainakin 1950 henkilöä, mikä on 65 % vähemmän kuin vuonna 2019.

Karkkila kuuluu valtakunnalliseen Kaikukortti-verkoston. Tiukassa taloudellisessa tilanteessa olevat henkilöt voivat hankkia Kaikukortilla maksutta pääsylippuja kulttuuritapahtumiin ja osallistua työväenopiston kursseille. Kortin jakelusta vastaavat sote-toimijat. Vuonna 2020 uutena jakelijana aloitti Karkkilan seurakunnan diakoniatyö. Koronapandemia on vaikuttanut kortin käyttöön, sillä tapahtumia ei juurikaan järjestetty. Käytökertoja on vain puolet vuoden 2019 määrästä. Korona näkyy myös jakelutilastoissa; kortteja on luovutettu kolmasosa edellisvuotta vähemmän. Vuoden 2020 lopulla käynnistettiin neuvottelut uusista kulttuuri- ja liikuntakohteista vuodelle 2021 sekä valmisteltiin valtakunnalliseen Kaikukanta-tilastointiin siirtymistä.

Kulttuuripalvelut koordinoi Resurssipankki-hankkeen kautta rahoitetun järjestötila Kansankulman toimintaa. Kansankulmassa työskentelee elinvoiman toimialan kautta osa-aikainen (60%) vahtimestari, jonka esimiehenä kulttuurisihteeri toimii. Vahtimestari organisoii Kansankulmassa syksyllä 2020 kulttuuritoiminnan puitteissa viikoittain kokoontuvaa ranskan kielen ja kulttuurin keskusteluryhmää.

Kansankulma on tarjonnut kaivattuja kokoontumisen mahdollisuuksia kaupunkilaisille, etenkin kolmannelle sektorille, mutta myös kaupungin yksiköille. Tilan myötä Karkkilaan on syntynyt uutta harrastustoimintaa ja viikoittain kokoontuvia omatoimiryhmiä. Tilan käyttö on ollut toimijoille maksutonta. Koronapandemian vuoksi Kansankulma oli suljettuna yhteensä 25 viikkoa. Varauksia tilaan tehtiin vuoden 2020 aikana 316 kpl, ja niistä koronan vuoksi peruuntui 37 %. Eri käyttäjätahoja oli 42 kpl. Niistä 25 oli yhdistyksiä (29 % varauksista), 10 muita harrastusryhmiä (41 % varauksista) ja 7 kaupungin omia yksiköitä (30 % varauksista).

Nuorisopalvelut ja nuorten työpajatoiminta

Päämäärä	Osallisuus
Strateginen tavoite	Karkkilan kaupunki toimii kuntalaista varten ja heidän kanssaan yhteistyössä
Talousarviovuoden 2020 toimenpiteet	Nuorten kuulemista kehitetään yhdessä nuorisovaltuuston kanssa. Tavoitteena on osallistaa nuoria aktiivisemmin mukaan päätöksen tekoon sekä kannustaa nuoria vaikuttamaan nuoria koskeviin asioihin.
Toteutuu/ ei toteudu	Toteutuu osittain. Toimintaa rajoitettu merkittävästi toimintakaudella.
Arviointikriteeri/mittari	Nuorten aktiivinen osallistuminen päätöksentekoon. Nuorisovaltuuston toiminnalle on tehty vuosikello.
Vastuhenkilö	Liikunta- ja nuorisotoimen päällikkö

Lakisääteinen nuorisotyö on tukenut nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistänyt nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantanut nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyö- ja politiikka kuuluu kunnan tehtäviin. Näihin tehtäviin on kuulunut nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen ja kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta.

Perusnuorisotyön kohderyhmää ovat 7-17 vuotiaat lapset ja nuoret. Nuorisopalveluiden lähtökohtana on järjestää nuorille toimintaa, joka on helposti tavoitettavaa, ikätasot huomioivaa, yhdenvertaista sekä nuoria osallistavaa. Nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa omiin asioihinsa esimerkiksi nuorisovaltuuston avulla. Nuorisovaltuusto on kokoontunut vuoden 2020 aikana kerran kuukaudessa (ei heinäkuussa). Tavoitteekseen he asettivat toiminnan näkyvyyden lisäämisen karkkilalaisten nuorten keskuudessa sekä laativat toiminnalleen vuosikellon. Vuoden alussa nuorisovaltuuston toiminta lähti aktiivisesti liikkeelle. Nuorisovaltuusto vieraili

helmikuussa Eduskuntatalolla sekä esittelivät toimintaansa 15.2. Karkkipäivillä. Syksyllä Nuorisovaltuusto osallistui lasten tapahtumaan Käpylän kentällä. Lisäksi Nuorisovaltuusto suunnitteli nuorille suunnattua musiikitapahtumaa konepajahalliin syksyille 2020 ja nuorten kirppistapahtumaa nuorisotalolle, mutta koronarajoitusten takia tapahtumia ei pystytty toteuttamaan. Nuorisovaltuusto päätti myös joukostaan edustajan maakunnalliseen nuorisovaltuustoon. Koronarajoitusten vuoksi Nuorisovaltuusto on kokoontunut osan vuodesta etäyhteyksien kautta.

Nuorisopalvelut sai valtionavustusta lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoimintaan, jonka avulla on järjestetty nuorisopalveluiden matalan kynnyksen kerhotoimintaa, mopotalitoimintaa sekä koulujen loma-aikaan päiväleiritoimintaa. Lisäksi nuorisotalolla on järjestetty kolmena iltana viikossa nuorten avointa toimintaa 13-17 vuotiaille karkkilalaisille nuorille. Koronarajoitusten alkaessa maaliskuussa nuorisotalo meni kiinni ja Nuorisopalveluiden toiminta siirtyi sosiaalisen median kanaville (Facebook, Instagram, Snapchat ja Discord) sekä kerholaisiin pidettiin yhteyttä mm. lähettämällä askartelu ja kokkailuohjeita kotiin. Syksyn aikana nuorisotaloa pystyttiin pitämään muutama kuukausi auki, jonka lisäksi on tehty jalkautuvaa nuorisotyötä sekä jatkettu sosiaalisen median kanavilla nuorisotyön tekemistä.

Ruukinpajalle vuosi 2020 on kokonaisuudessaan ollut haastava huonojen tietoliikenneyhteyksien, sisäilmaongelmien ja koronan vuoksi. Työpajan nuorilta on vaadittu muutoksen sietokykyä haastavissa tilanteissa, joista he ovat selvinneet pääosin erittäin hyvin. Maaliskuussa koronarajoitusten alkaessa myös paja meni kiinni ja nuoret siirtyivät etäohjaukseen. Nuoriin oltiin yhteydessä päivittäin ja he saivat etätehtäviä tehtäväkseen. Osa nuorista siirtyi myös arjen apu- ruokakassien jakoon sekä koulujen palatessa lähiovetukseen toukokuussa pajan nuoret auttoivat ruuanjaossa kouluilla. Syksyllä pitkäaikainen työnohjaaja jäi vuosilomalle ja sitä kautta eläkkeelle ja hänelle saatiin seuraaja vasta seuraavan vuoden alussa. Syksyn osalta toimintaa toteutettiin osan aikaa vajaalla ohjaajaresurssilla, koska koronasta johtuva nuorten poikkeuksellisen vähäinen määrä mahdollisti sen.

Nyhkälän koulun tulipalot työllisti pajan nuoria erilaisten kuljetustehtävien muodossa sekä koulun ruokajaoissa. Nyhkälän palo vaikutti myös starttipajaan, koska yksi luokka tarvitsi nuorisotilaa ja starttipaja siirtyi koulun tarpeen vuoksi muihin tiloihin. Starttipaja toimi syksyn aikana kirjastolla, opistotalolla, Ruukinpajalla ja Nuorisotalolla. Starttipaja toteutti syksyn aikana Esitystaiteen keskus ry:n kanssa yhteistyössä 103 salaisuutta hankkeen, jossa starttipajan nuori toteutti valokuvaprojektin. Loppu vuodesta työpajan ja starttipajan toimintaa jouduttiin toteuttamaan yksilöohjausperiaatteella, jotta toimintaa pystyttiin toteuttamaan koronaohjeistusten mukaisesti. Loppuvuodesta 2020 sisäilmaongelmat pahenivat ja osa nuorista ja henkilöstöstä siirtyi kaupungintalolle väistötiloihin. Ruukinpajan tilaselvitys käynnistyi uusien tilojen osalta.

Etsivää nuorisotyötä jatkettiin kahden etsivän nuorisotyöntekijän voimin. Ohjaamotoiminta jatkui Etsivän nuorisotyön tiloissa kirjaston yläkerrassa. Maaliskuussa etsivät nuorisotyöntekijät siirtyivät ohjaamaan ja tavoittamaan nuoria etäyhteyksien avulla. Etsivän nuorisotyön nuoriin pidettiin tiiviisti yhteyttä sekä autettiin heitä mahdollisuuksien mukaan. Korona aika näkyi myös etsivän nuorisotyön asiakasmäärissä. Syksyllä etsivän nuorisotyön pääpaino on ollut yksilöohjauksessa. Lisäksi etsivä nuorisotyö on jalkautunut noin kerran kuukaudessa kadulle kohtaamaan nuoria.

Liikuntapalvelut

Päämäärä	Osallisuus
Strateginen tavoite	Kaupunki edistää asukkaidensa osallistumista harrastustoimintoihin
Talousarviovuoden 2020 toimenpiteet	Kartoitetaan lasten matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksien toteuttamista yhteistyössä eri urheiluseurojen kanssa.
Toteutuu/ ei toteudu	Ei toteutunut, mutta monilajikerhon toteutuksesta on laadittu alustava suunnitelma tehdyn kyselyn perusteella.

Arviointikriteeri/mittari	Monilajikerhon toteutuminen
Vastuhenkilö	Liikunta- ja nuorisotoimen päällikkö

Liikuntapalveluiden tehtävänä on ollut toteuttaa liikuntapalveluja, tukea kansalaistoimintaa, tarjota liikunta-paikkoja sekä järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Lisäksi liikunnan avulla on edistetty tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä tuettu kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävästä kehitystä. Toteuttaminen on tapahtunut eri toimialojen yhteistyönä, sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä.

Liikuntapalvelut järjestää matalan kynnyksen liikuntaa huomioiden erityisryhmät, terveytensä kannalta vähän liikkuvat, ikäihmiset sekä Karkkilan kaupungin henkilöstön liikuttamisen. Liikuntapalvelut on järjestänyt erilaisia liikuntaryhmiä sekä kannustanut omaehtoiseen liikkumiseen. Lisäksi liikuntapalvelut koordinoi vertaisohjaajatoimintaa. Vuonna 2020 vertaisohjaajatoiminnassa oli mukana 30 vertaisohjaaja, jotka ohjasivat 25 senioreiden kuntosaliryhmää Palvelukeskuksella sijaitsevassa senioreiden kuntosali Kunto Kaaressa. Liikuntapalveluiden tehtävä on ollut tarjota vertaisohjaajille koulutuksia ja ideapäiviä sekä toimia heidän tukenaan ja apunaan. Korona vuonna yhteyttä vertaisohjaajiin on pidetty mm. Teamsin avulla.

Koronavuosi on vaikuttanut myös vahvasti liikuntapalveluiden toimintaan. Liikuntasalit ovat olleet osan vuotta suljettuina, liikuntaryhmiä on jouduttu perumaan tai siirtämään etäopetukseen sekä tapahtumia ei ole pystytty järjestämään suunnitellusti. Vaikutus näkyy mm. liikuntapalveluiden tuloissa. Syksyllä 2020 kaupunki pystyi kuitenkin järjestämään Nyhkälän Harjun lähiliikuntapaikan avajaiset. Järjestelyistä vastasivat liikuntapalvelut, kaupunkikehitys sekä paikalliset järjestöt yhdessä.

Monilajikerhon toteuttamisen selvittäminen aloitettiin teettämällä järjestöille kysely, jossa selvitettiin järjestöjen halukkuutta olla toiminnassa mukana. Vastauksia saatiin yhteensä viideltä järjestöltä. Monilajikerhon toteutuksesta on laadittu alustava suunnitelma.

Liikuntapalveluilla käynnistyi vuoden 2019 alussa kaksi liikunnan hanketta, joihin molempiin saatiin jatkorahoitus vuodelle 2020. Hankkeiden koordinoinnista on vastannut liikuntakoordinaattori. Toinen hankkeista on liikuntapalveluiden ja varhaiskasvatuksen yhteishanke, joka on nimeltään Puusikutusta päivään –hanke. Hankkeen kehittämiskohteena on ollut toteuttaa varhaiskasvatuksessa liikuntakulttuurin muutosta, liikkuva varhaiskasvatus ohjelmaa noudattaen. Toinen hanke on nimeltään Yhdessä liikkuen, jonka ensimmäinen hankekausi jatkui vuodelle 2020. Ensimmäisellä hankekaudella tavoitteena oli maahanmuuttajien kotouttaminen liikunnan avulla ja yhteistyötä tehtiin tiiviisti maahanmuuttopalveluiden kanssa. Toinen hankekausi käynnistyi lokakuussa 2020 ja tavoitteena siinä on ollut lisätä karkkilalaisten aktiivisuutta ja edistää liikunnallista elämäntapaa, tuoda jo olemassa olevia liikuntamahdollisuuksia karkkilalaisten parempaan tietoisuuteen ja nostaa esiin omaehtoisen liikunnan mahdollistamia liikuntapaikkoja. Yhdessä liikkuen hankkeella on toteutettu vuoden 2020 aikana mm. maahanmuuttajien uimakouluja, liikuntatuokioita, kuntosaliohjausta ja pyöräilykoulutusta. Lisäksi hankkeella toteutettiin liikuntapalveluiden kausiesite, joka jaettiin opiston esitteen yhteydessä sekä loppuvuodesta 2020 käynnistettiin liikuntavälinelainaamo.

INVESTOINTIOSA

Museopalvelut	Museon perusnäyttelyn uusiminen, jatkoa aiemmille investoinneille vuosina 2018 ja 2019	24 000	Näyttely valmistui
---------------	----------------------------------------------------------------------------------------	--------	--------------------

Kirjastopalvelut	Kirjaston sisäoven uusiminen ja ulko-oven sähköistäminen.	10 000	Sisäovi uusittu
------------------	-----------------------------------------------------------	--------	-----------------





karkkila

högfors